Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo tygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych

wychodzi co **Poniedziałek** w objętości pół arkusza.

Nr. 12. i 13. **Poniedziałek**, dnia 27. Maja 1878. **V. rocznik.**

Sprawa podatkowa w Radzie państwa.

W numerze poprzednim podaliśmy memoryał p. Patrona do Koła Polskiego w austr. Radzie państwa w sprawie wiadomych zmian w §. 2. nowéj ustawy podatkowéj, które mają dotknąć i nasze stowarzyszenia. W dzisiejszym numerze, posiadając stenograficzne protokoły z posiedzenia z 2. i 7. maja, które o losie stowarzyszeń w sprawie podatkowéj rozstrzygły, pospieszamy podać czytelnikom przebieg tych rozpraw.

Dnia 2. maja przedłożył Izbie poselskiéj austr. Rady państwa dr. Beer, jako referent wydziału podatkowego, projekt do ustawy o opodatkowaniu przedsiębiorstw akcyjnych i innych obowiązanych do składania publicznych rachunków. Było to drugie téjże ustawy czytanie. Treść jéj nie obcą jest naszym czytelnikom i dla tego przechodzimy od razu do dyskusyi, która się wywiązała nad §. 2. pomienionego projektu — jako nas najwięcéj dotyczącego. Do dyskusyi nad tym §fem zapisali się następujący mowcy: Neuwirth, dr. Roser, br. Walterskirchen, Fuchs, dr. Klier, dr. Wolski, Krzeczunowicz i Auspitz — a mianowicie wszyscy przeciw wnioskowi wydziału.

Neuwirtha stanowisko w obec sprawy opodatkowania naszych stowarzyszeń znane już jest szan. Czytelnikom z dawniejszych relacyi w „Związku“, jako téż z wzmiankowanego powyżéj memoryału Patrona. To téż wystąpienie Neuwirtha, zmierzające do bezwzględniejszego postępowania z towarzystwami, niż tego nawet rząd się domagał, spowodowało dra Konawettera, iż zapisał się wśród dyskusyi do głosu za wnioskiem komisyjnym, w mowie swéj jednak wystąpił stanowczo przeciw Neuwirthowi i w interesie stowarzyszeń. Podobnie przychylnie o stowarzyszeniach wyrażał się dep. Foregger, który również wśród dyskusyi za wnioskiem się zapisał. Przyjaciele zaś stowarzyszeń w świetnych swych przemówieniach starali się przez różne poprawki wyjaśnić bałamutną stylizacyą wniosku komisyjnego. Dr. Roser życzył sobie, aby tylko ta część czystego zysku podlegała opodatkowaniu, która pochodzi ze stosunku z niecz łonkami. Br. Walterskirchen w dłuższéj mowie poddał surowéj krytyce wniosek komisyjny i wykazał jak niesprawiedliwe i nierozsądne byłoby opodatkowanie stowarzyszeń — i jakby to właśnie na stosunki ekonomiczne państwa niekorzystnie oddziałało. We wnioskach swych szedł br. Walterskirchen najdaléj, domagał się bowiem uwolnienia od podatków:

a) stowarzyszeń produkcyjnych o nieograniczonéj poręce;

b) także wszelkich innych stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, które opiérają się o porękę nieograniczoną i w udzielaniu kredytu i sprzedaży towarów tylko na członków się ograniczają.

Wskazał również br. Walterskirchen, jak nieloiczny jest tekst komisyjny równoważący pojęcia: „stowarzyszenie zarobkowe“ i „rolnicze i rękodzielnicze, stowarzyszenia zaliczkowe i kredytowe“, zamiast to ostatnie pojęcie, jako ciaśniejsze, podporządkować poprzedniemu, jako obszerniejszemu.

Po br. Walterskirchenie przemawiał dr. Wolski, którego mowę w poprzednim podaliśmy numerze. Mowa dra Wolskiego była zupełnie po myśli naszych zeszłorocznych petycyi, a nie stawiała tak drażliwie kwestyi nieograniczonéj poręki, jak to czynią wnioski br. Walterskirchena. Stąd téż gdy następny mowca dep. Krzeczunowicz przemawiał na korzyść stowarzyszeń, nie omieszkał wystąpić przeciw br. W. w obronie poręki ograniczonéj. Jakkolwiek wdzięczni jesteśmy Kołu polskiemu, a również i dep. Krzeczunowiczowi, że życzenia nasze, wymienione w memoryale Patrona, uwzględniono — wszelako nie możemy nazwać szczęśliwą argumentacyą, że stowarzyszenia o poręce nieograniczonéj już wkrótce z pola ustąpić będą musiały w obec coraz częstszych wypadków, że stowarzyszenia takie z wielkiemi stratami likwidować muszą.

Na wniosek Krzeczunowicza odesłano jednak wszystkie poprawki do §. 2. ustawy napowrót do komisyi, celem dokładniejszego tychże rozpatrzenia. Następni

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc kwiecień 1878.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Udziały (z końcem miesiąca) zł.	ct	Fundusz rezerwowy (z końcem miesiąca) zł.	ct	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca zł.	ct	Wkładki oszczędności: Włożono w ciągu miesiąca zł.	ct	Wkładki oszczędności: Wyjęto w ciągu miesiąca zł.	ct	Wkładki oszczędności: Stan z końcem miesiąca zł.	ct	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca zł.	ct	Pożyczki zaciągnięte: Zaciągnięte w ciągu miesiąca zł.	ct	Pożyczki zaciągnięte: Spłacone w ciągu miesiąca zł.	ct	Pożyczki zaciągnięte: Stan z końcem miesiąca zł.	ct
Białéj	11.248	74	1.088	—	30.079	52	617	—	3.154	83	27.541	69	8.500	—	3.991	63	1.600	—	10.891	63
Andrychowie	1.987	70	136	—	2.472	87	186	53	55	—	2.604	40	2 471	—	530	—	—	—	3.001	—
Birczy	2.643	02	381	—	4.170	13	110	07	50	—	4.230	20	27.00	—	1.000	—	70	—	8.130	—
Bóbrce	2.235	36	618	91	4.290	05	13	30	220	70	4.082	65	7.700	—	450	—	500	—	7.650	—
Brzesku	37.065	97	1.526	89	56.089	34	8.696	87	9.217	68	55.568	53	333	—	—	—	333	—	—	—
Busku	5.143	73	125	95	7.292	81	388	76	165	—	7.516	57	6.700	—	—	—	—	—	6.700	—
Dąbrowie	25.276	71	7.208	14	—	—	—	—	—	—	—	—	102641	93	4.610	—	4.836	71	102315	22
Delatynie	10.169	64	743	91	5.224	03	391	05	18	03	5 597	05	9.500	—	—	—	—	—	9.500	93
Glinianach	10.400	01	890	42	9.517	27	975	29	590	—	9.902	56	8.506	—	1.425	—	—	—	9.481	—
Gorlicach	64.233	11	4.812	22	59.653	33	12.117	26	12.648	58	59.011	01	36.981	12	4.200	—	36	09	41.145	03
Kałuszu	2.919	29	152	—	679	—	600	—	—	—	1.279	—	8.400	—	—	—	200	—	8.200	—
Komarnie	3.009	50	267	54	6.108	56	1.278	—	547	—	6.839	56	3.700		—	—	—	—	3.700	—
Lwowie (Tow. zal.)	105007	64	10.310	25	177374	69	53 974	02	44.061	96	187286	75	57.242	74	12.365	43	5.000	—	64.608	17
Mariampolu	533	50	82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—	—	—	—	—	600	—
Mielcu	7.568	18	852	19	23.069	59	421	61	1.684	40	21.806	80	2.700	—	—	—	—	—	2.700	—
Mościskach	9.390	94	1.286	—	7.898	—	27	—	810	92	7.115	92	15.050	—	—	—	450	—	14.600	—
Nowym Sączu	7.014	—	192	—	12.043	32	2.515	—	1.049	01	13.509	31	19.800	—	7.200	—	8.400	—	18.600	—
Pilźnie	155	—	110	—	759	93	101	94	—	—	859	87	—	—	—	—	—	—	—	—
Przemyślu	22.614	46	2.463	97	74.341	54	5.461	40	2.740	51	77.062	43	24.700	—	10.000	—	2.000	—	32.700	—
Radziechowie	5.276	25	536	—	12.190	28	2.843	—	1.458	68	13.574	60	13.500	—	—	—	—	—	13.500	—
Rohatynie	6.227	59	1.142	—	5.649	75	397	—	50	—	5.996	75	13.775	—	2.325	—	875	—	15.225	—
Rozdole	3.163	41	517	33	559	15	3	20	—	—	562	35	5.200	—	—	—	—	—	5.200	—
Rudkach	3.169	64	534	83	4.660	24	216	77	675	—	4.202	01	5.000	—	300	—	100	—	5.200	—
Samborze	30.163	05	2.649	26	50.585	67	1.186	39	5.198	36	46.573	70	25.542	88	10.950	—	8.634	—	27.858	88
Skałacie	1.203	91	179	—	3	50	—	—	—	—	3	50	3.300	—	—	—	—	—	3.300	—
Sokalu	9.981	12	476	09	8.160	07	360	38	223	30	8.297	15	23.376	53	—	—	—	—	23.376	—
Stanisławowie	92.296	—	4.145	96	153773	96	7.678	18	14.239	69	147212	45	13.240	21	4.500	—	2.700	—	15.040	21
„ (odd. zast.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.304	—	—	—	—	—	25.304	—
Szczércu	1.839	51	436	84	921	32	14	—	35	49	899	83	1.995	01	—	—	—	—	1.995	01
Tarnowie	15.143	70	4.721	33	33.287	88	496	49	800	26	32.984	11	15.700	—	—	—	700	—	15.000	—
Toporowie	7.796	50	1.261	75	7.345	29	1.482	28	107	61	8.719	96	—	—	—	—	—	—	—	—
Tłumaczu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tyśmienicy	20.910	59	2.322	31	7.539	74	74	25	510	—	7.103	99	29.467	33	—	—	250	—	29.467	33
Wykotach	2.000	99	195	11	3.768	73	193	96	110	—	3.852	69	6.700	—	900	—	300	—	7.300	—
Zbarażu	12.286	71	1.913	80	2.459	23	167	—	190	56	2.435	67	14.518	49	2.000	—	2.617	36	13.791	13
Złoczowie	3.946	91	376	86	3.342	29	935	—	1.225	—	3.052	29	5.500	—	—	—	120	—	5.380	—

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Odsetki (z końcem miesiąca) zł.	ct	Reszta pozycyi stanu biernego (z końcem miesiąca) zł.	ct	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca zł.	ct	Pożyczki udzielone: Spłacono w ciągu miesiąca zł.	ct	Pożyczki udzielone: Udzielono w ciągu miesiąca zł.	ct	Pożyczki udzielone: Stan z końcem miesiąca zł.	ct	Koszta założ. ruchomości i adm. (z końcem miesiąca) zł.	ct	Reszta pozycyi stanu czynnego (z końcem miesiąca) zł.	ct	Gotówka (z końcem miesiąca) zł.	ct
Białéj	1.099	59	1.231	41	50.858	35	2.379	50	1.840	—	50.318	85	1.407	54	361	17	1.010	50
Andrychowie	399	11	34	04	6.312	—	470	—	2.000	—	7.743	—	231	09	—	—	188	16
Birczy	1.152	90	40	46	14.400	35	826	50	2.061	—	15.634	85	605	52	285	90	35	45
Bóbrce	596	03	234	47	14 935	97	1.970	05	2.276	55	15.242	47	116	64	—	—	56	31
Brzesku	6 142	45	4.152	47	102546	19	9.937	42	9.386	—	101994	77	450	93	1.056	18	954	43
Busku	852	71	38	85	19.036	79	305	22	1.597	—	20.328	57	1.088	74	78	52	8	98
Dąbrowie	5.874	17	3 503	02	134898	37	2.284	81	2.855	—	135468	56	673	43	4.773	49	3.261	78
Delatynie	1.493	74	68	51	25.188	21	872	63	1.234	66	25.550	24	905	22	1.059	04	58	35
Glinianach	2.580	35	125	03	30.442	97	1.369	90	3.414	—	32.487	07	716	66	—	—	175	64
Gorlicach	2.984	47	13.977	30	165946	67	19.538	—	25.159	—	171567	67	1.841	53	10.986	02	1.878	92
Kałuszu	187	88	525	54	12.094	34	524	08	1.040	—	12 610	26	112	71	455	95	84	79
Komarnie	2.026	88	6	78	14.357	35	1.177	30	2.100	50	15.280	55	494	10	75	48	—	13
Lwowie (Tow. zal.)	9.633	45	315	25	354830	14	56.635	54	71.416	70	369611	30	5.972	42	1.041	35	536	44
Mariampolu	40	05	10	53	1.075	—	34	62	50	—	1.090	38	155	83	13	50	6	37
Mielcu	1.779	80	1.118	11	35.646	53	2 861	68	1.479	—	34.261	85	360	99	1.158	44	43	80
Mościskach	—	—	2.149	42	34.819	77	2 704	—	1.630	—	35 745	77	729	—	—	—	67	51
Nowym Sączu	1.538	17	—	—	38.167	—	7.63	—	8.511	—	39.047	—	731	34	1.000	—	75	14
Pilźnie	21	25	2	64	700	—	—	—	150	-	850	—	252	13	—	—	46	63
Przemyślu	6 786	52	3.736	11	129538	65	36 065	94	46.025	—	139497	71	657	57	3.851	58	1.356	49
Radziechowie	1.449	25	680	26	31.221	44	2.118	26	3.658	—	32.761	18	435	22	170	99	1 648	97
Rohatynie	1.950	46	1.167	90	27.020	60	3.126	06	4.483	—	27.277	54	492	55	603	51	1.336	10
Rozdole	800	80	420	64	9.573	56	382	10	475	—	9.666	46	509	64	356	95	131	48
Rudkach	887	99	—	—	13.707	37	1.352	78	1.279	—	13.633	59	233	71	3	11	124	06
Samborze	1.224	23	260	90	99.025	35	22.786	23	21.649	55	97.888	67	545	34	9 539	59	756	42
Skałacie	291	71	26	79	4.314	74	355	18	480	—	4.439	56	419	59	2	55	88	40
Sokalu	—	—	3.707	74	43.493	53	666	04	55	—	42.882	49	73	55	2.519	07	363	02
Stanisławowie	8.096	17	18.241	02	587219	45	57.108	28	53.381	77	254992	94	2.744	01	24.330	77	2.964	69
„ (odd. zast.)	945	75	2.303	03	27.772	—	9.684	—	8.757	—	26 795	—	—	—	—	—	1.757	78
Szczércu	179	92	247	51	5.372	07	215	73	275	—	5.431	34	51	59	81	78	33	91
Tarnowie	55	49	35	22	64.655	04	3.838	33	3.563	—	64.379	71	910	21	2.121	82	518	11
Toporowie	487	53	989	59	16.773	53	1.364	53	2.741	51	18 150	51	200	69	776	42	127	71
Tłumaczu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tyśmienicy	2.093	42	401	06	61 060	07	2.530	50	2.377	—	60.906	57	800	10	—	—	342	03
Wykotach	81	17	115	—	12.683	60	493	97	1.133	—	13.322	63	31	37	34	86	156	10
Zbarażu	1.450	82	2.646	77	29.577	68	1.733	50	1.621	—	29.465	18	776	58	4.180	89	202	25
Złoczowie	505	50	216	75	12.387	27	957	52	1.515	—	12.944	75	384	72	50	—	98	84

więc mowcy (Auspitz i dr. Menger) nie korzystali ze swego prawa i odstąpili od głosu.

Dnia 7. maja umieszczono na porządku dziennym znowu drugie czytanie ustawy o opodatkowaniu zakładów pieniężnych itd, gdyż komisya podatkowa uporała się ze wszystkimi wnioskami, stawianymi dnia 2. maja tak do §. 2. na korzyść stowarzyszeń, jako też i do §. 1. na korzyść kas oszczędności.

Zdziwienie było nie małe w Izbie, gdy referent komisyi podatkowéj odczytał jéj wnioski co do zmiany §. 2. i 5. projektu, które się w sprawie opodatkowania stowarzyszeń uzupełniają, a które ani pozostały na piérwotnem stanowisku komisyi, ani też uwzględniły którąkolwiek ze stawianych dnia 2. maja poprawek. Stąd też dep. Grocholski zaprzeczył niemal komisyi prawa do podobnego załatwiania sprawy i zażądał przynajmniéj odroczenia dyskusyi do następnego posiedzenia, aby się posłowie w tych nowych wnioskach rozpatrzyć mogli. Prezydent dr. Rechbauer nie widział się jednak obowiązanym do zastosowania się do życzenia dep. Grocholskiego i poddał jego wniosek pod głosowanie, który 90 głosami przeciw 52 upadł. Przystąpiono więc do debaty nad wnioskami komisyjnymi, według których §. 2. ma brzmieć:

„Od opodatkowania uwolnione są:

a) dochód z tych przedsiębiorstw, których uwolnienie od podatków osobnem prawem jest określone, albo których sposób opodatkowania osobném prawem jest uregulowane;

b) wzajemne zakłady ubezpieczeń, które na zysk nie są obliczone.“

§. 5. zaś ma brzmieć:

„Podatek wymierza się w wysokości 10% od zysku, podlegającego podatkowi w myśl §. 3., względnie 4. (niniejszéj ustawy). W kasach oszczędności, stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych, rolniczych i rękodzielniczych towarzystwach zaliczkowych i kredytowych i kasach zaliczkowych, powstałych z funduszów kontrybucyjnych — dopóki zysk ich nie przenosi 10.000 zł. — podlega piérwszych 1000 zł. $^4/_{10}$, drugich $^6/_{10}$ — a reszta całéj wysokości podatku.“

Reszta §-fu niezmieniona określa, że od tego podatku potrąca się podatek zarobkowy, jako też, że dopóki podatek ten stale nie zostanie ustanowionym — pobiérać będzie rząd na rachunek podatku należytość według wysokości poprzedzającego roku.

Z brzmienia tych §§-fów widzimy, że komisya jednym zamachem, wbrew poprzednim swoim uchwałom i nie uwzględniając życzeń, wyrażanych w mowach 2. b. m. kwestyą podatkową rozstrzygnęła z wielką krzywdą dla stowarzyszeń, w sposób niemal drakoński! Wszyscy też mowcy przemawiający 7. b. m., starali się przeprowadzić swoje poprawki z 2. b. m., albo przynajmniéj utrzymać tekst piérwotny komisyjny. W tym duchu przemawiali pp. dr. Wolski, br. Walterskirchen, dr. Roser, Krzeczunowicz i dr. Hanish, — dr. Meznik zaś żądał przynajmniéj następującéj progresyi: „dla piérwszych 1000 zł. $^3/_{10}$, następnych 1000 zł. $^5/_{10}$, trzecich 1000 zł. $^7/_{10}$, a dopiéro dla reszty pełnéj kwoty podatkowéj“, a dep. Auspitz żądał „dla piérwszych tysiąca $^3/_{10}$, dla następnych $^7/_{10}$, a dla reszty całéj wysokości podatkowéj.“ Stanowczo za wnioskiem komisyjnym przemawiał jedynie dep. Edlmann i referent dr. Beer. Ten ostatni, na wskróś fiskalizmem przesiąknięty hofrat, dowodził, na podstawie jakiegoś wykazu, któremu autentyczności odmawia w „Genossenschaft“ p. Ziller, że na 739 towarzystw — tylko 20 towarzystw nie dozna ulgi przy nowéj ustawie — inne zaś doznają stosunkowo bardzo znacznych ulg.

W końcu projekty komisyjne zostały przyjęte, o których wypowiadamy otwarcie zdanie, że jeśli nie zabiją stowarzyszeń w Austryi, to ciężyć będą jak ołów u nóg, w ich rozwoju! Czy na tém fiskus zyska? — wątpimy! Kraj i państwo jednak pod względem ekonomicznym wiele przez to ucierpi! Pod względem parlamentarnym zaś wydaje nam się cały proceder w Izbie nader nieprzyzwoity — właściwie bowiem nikt nie popiérał otwarcie komisyi, względnie rządu — a najpoważniejsi posłowie oświadczali się na korzyść stowarzyszeń. Liczbą głosów jednak bez prawidłowéj a rozsądnéj argumentacyi, zwyciężyła komisya — względnie rząd! Dowiedzieliśmy się bowiem, że na tak niespodziewaną zmianę zdania w komisyi podatkowéj, wpłynął rząd, grożąc, że w razie uwolnienia stowarzyszeń od podatków, ustawa nie otrzyma sankcyi! Z tego zarazem przekonać się możemy, że obawa nasza była słuszną, iż rząd jedynie „dla oka“ w §. 2. swego projektu mówił o jakiémś wyłączeniu stowarzyszeń od opodatkowania. A sprawę tę załatwiono w jakiémś dziwnie gorączkowém usposobieniu. Milcząca a powolna rządowi większość nie dopuściła ani do odroczenia sprawy na 24 godzin, w myśl wniosku dep. Grocholskiego — ani do imiennego głosowania, w myśl wniosku p. Wolskiego. Prezydent zaś nie poddał nawet pod głosowanie w należytéj formie wniosku Auspitza, który żądał aby piérwszych 1000 zł. dochodu podlegało $^3/_{10}$ podatku, lecz kazał głosować nad żądaniem, aby piérwszych 1000 zł. dochodu podlegało $^6/_{10}$ podatku, czego nikt nie żądał — i nikt nie znalazł się w Izbie, aby się o wniosek Auspitza upomnieć! Jedyną dla nas Polaków pociechą w całéj téj smutnéj sprawie, jest to, że polscy posłowie stanęli po stronie stowarzyszeń, a zatem po stronie słuszności! — i że dep. Krzeczunowicz — wbrew piérwotnemu swemu zapatrywaniu — stanął w naszéj obronie, skoro mu ze strony kompetentnéj udowodniono, jakiéj dla kraju naszego doniosłości jest cała ta sprawa. Możemy więc na-

szym deputowanym serdeczne przesłać wyrazy podziękowania i uznać, że spełnili sumiennie i po myśli kraju swój obowiązek. Niemałą téż zasługą jest energiczne i kilkakrotne wystąpienie w téj sprawie dr. Wolskiego, które może nie mało się przyczyniło, iż Koło postarało się, aby go poseł, po za Kołem stojący, w uczciwych dla kraju usiłowaniach nie prześcignął.

Przypatrzmy się teraz, jak według téj nowéj normy wypadnie opodatkowanie naszych stowarzyszeń. — Prosty rachunek okazuje, że stowarzyszenia płacić będą podatak, jak następuje:

przy czystym zysku do 1000 zł. płacić się będzie dla rządu	4 %	z dodatkami[1])	5·7 %	tegoż zysku
„ „ „ „ 2000 „ rość będzie podatek[2]) do	5 %	„	do 7·135 %	„ „
„ „ „ „ 3000 „ „ „ „	„ 6·6... %	„	„ 9·5 %	„ „
„ „ „ „ 4000 „ „ „ „	„ 7·5 %	„	„ 10·69 %	„ „
„ „ „ „ 5000 „ „ „ „	„ 8 %	„	„ 11·4 %	„ „
„ „ „ „ 6000 „ „ „ „	„ 8·3... %	„	„ 11·87 %	„ „
„ „ „ „ 7000 „ „ „ „	„ 8·57 %	„	„ 12·21 %	„ „
„ „ „ „ 8000 „ „ „ „	„ 8·75 %	„	„ 12·44 %	„ „
„ „ „ „ 9000 „ „ „ „	„ 8·8... %	„	„ 12·6... %	„ „
„ „ „ „ 10000 „ „ „ „	„ 9 %	„	„ 12·825 %	„ „
„ „ powyżéj 10000 „ „ „ „	„ 10 %	„	„ 14·25 %	„ „

Jakkolwiek skala ta już wykazuje wielkie obciążenie stowarzyszeń, które małym instytucyom naszym dotkliwiéj da się uczuć, niż zamożnym instytucyom akcyjnym — wszelako ciężar ten stanie się dla małych towarzystw, które nie będą miały bezpłatnéj administracyi, prawie nie do zniesienia. Według §. 3. bowiem téj saméj ustawy podlega podatkowi nietylko buchhalterycznie wykazany czysty zysk, ale do niego doliczyć należy jeszcze zapłacony podatek, amortyzacya kosztów założenia i urządzenia, wszelkie powiększenie kapitału (a zatém amortyzacya ceny kupna realności) i płace członków Dyrekcyi. Jaki to będzie ciężar, wykaże przykład. Czysty zysk w pewném[3]) Towarzystwie wynosił

w r. 1877.	675 zł.	83 ct.
do tego podatki	70 „	56 „
zużycie sprzętów i urządzeń	87 „	— „
amortyzacya budynków	103 „	04 „
płace 2 członków Dyrekcyi	2700 „	— „
razem podlegałoby podatkom . . .	3636 „	43 „
który wynosiłby za piérwszych 1000 zł.		
4% czyli	40 „	— „
za drugich 1000 zł. 6% czyli .	60 „	— „
za resztę 1636·43 zł. 10% „ .	163 „	67 1/3
razem	263 zł.	67 1/3
do tego 42·5% dodatku krajowego i indemnizacyjnego	112 zł.	05 ct.
ogółem	375 zł.	69 1/3

co czyni przeszło 55 1/2 % czystego zysku (675 83 zł.)!

Powyższy przykład dosadnie wskazuje, jak ilozoryczne są owe zwolnienia, o których p. radca dworu Beer tak széroko się rozwodził i jak rząd łatwo będzie mógł do wyższych klas podatkowych posuwać nawet najmniejsze stowarzyszenia. Większe zaś niemal wszystkie stowarzyszenia posuną w ten sposób do najwyższéj klasy podatkowéj. Sądzimy nawet, że te towarzystwa, które nie mają bezpłatnéj administracyi będą ciężéj stosunkowo opodatkowane, im mniejszy będą miały dochód, bo procent z dochodu użyty na koszta administracyi, podatki i amortyzacye, jest wtedy tém wyższy. Stowarzyszenia zaś w miastach bezwzględnie ucierpią w skutek nowéj ustawy, utracą bowiem prawo potrącania od dochodu odsetek czynnych, pobranych od pożyczek hipotecznych i tych pożyczek, które udzielają przemysłowcom i kupcom, opłacającym podatek zarobkowy. Kwota w ten sposób odtrącona zaś wynosiła w niektórych towarzystwach więcéj, niż odsetki bierne i reszta ze zysku brutto potrącanych pozycyi bilansowych (amortyzacya i t. d.), których i dzisiejsza ustawa potrącać nie dozwala. W tém n. p. jest położeniu Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie, dla którego według nowéj ustawy podatek więcéj, niżby się podwoił w porównaniu z dotychczasową ustawą.

Z téj tedy reformy podatkowéj żadne stowarzyszenie zadowoloném być nie może — a nawet wątpliwéj wartości pociecha, że przynajmniéj będziemy z góry wiedzieli, co nam płacić przypadnie — zapewne się nie ziści — zdaje nam się bowiem, że słuszność była po stronie jednego inspektora podatkowego, który powiedział nam w rozmowie o tym przedmiocie: „nie bójcie się! rząd potrafi różnymi „Vollzugsvorschrift'ami i regu-

[1]) Obecnie wynosi dodatek na potrzeby krajowe 34 ct. a dodatek na indemnizacyą 51 ct. razem 85 ct. od 1 zł. podatku bez extraordinarium. Gdy zaś podatek ten wynosił dotąd 5% opodatkowanego dochodu — a extraordinarium także 5% — obecnie zaś extraordinarium nie będzie istniało — a ordinarium wynosić będzie 10%, przeto przy dotychczasowych potrzebach wyniosą powyższe dodatki razem 42 1/2 % od 10% podatku zamiast 85% od dawniejszego 5procentowego podatku.

[2]) Sposób obliczenia tego podatku uwidocznia przykład nieco daléj podany.

[3]) Przykład ten wzięty jest z rzeczywistości, lecz nie wymieniamy nazwiska dotyczącego towarzystwa z obawy przed fiskalistami, przed którymi nie można być dość ostrożnym.

latywami“ tak tę ustawę zagmatwać, że znowu ani my, ani wy nie będziecie wiedzieli, jaki wymiar podatku jest właściwie słuszny!“ *Dr. A. Z.*

Ruch Stowarzyszeń.

Towarzystwo gal. Kasy zaliczkowéj we Lwowie. Pod przewodnictwem hr. Henryka Łaczyńskiego odbyło się dnia 12. maja b. r., doroczne zgromadzenie walne Towarzystwa galicyjskiéj kasy zaliczkowéj we Lwowie, spółki zarejestrowanej z nieograniczoną poręką. Zgodnie z wnioskiem Rady zawiadowczéj uchwalono rozdzielić zysk w następujący sposób: 10% dywidenda od wpłaconych 2800·—; na fundusz rezerwowy 54·74; na tantiemy dla dyrekcyi 650·—; na pokrycie należytości nieściągalnych 1000·—; na rezerwę podatkową 350·48; do przeniesienia na rachunek roku 1878. 628·—. W sprawozdaniu swojém zawiadomił zgromadzenie p. dyrektor Thilsch, że ponieważ rokowania z Radą powiatową lwowską o zamianę tego Towarzystwa w powiatowy zakład kredytowy, nie doprowadziły do pożądanego rezultatu, dla tego nawiązane zostały układy z czeskim bankiem „Slavia“, którego zarząd obiecuje zasilić Towarzystwo znacznym kredytem — podobno do wysokości 40.000 zł. Ponieważ wszyscy członkowie Rady nadzorczéj *in gremio* złożyli mandaty z powodu toczących się rokowań fuzyjnych, więc stał na porządku dziennym tegoż zebrania wybór nowéj Rady zawiadowczéj. Z członków dawnéj Rady nad. zostali wybrani ponownie pp. Henryk hr. Łączyński, Groman Karol, Kulczycki Teodor i dr. Janowicz Aleksander; nowi zaś weszli następujący członkowie: pp. Augustynowicz Seweryn, Chotomski Bolesław, dr. Longchamps Bogusław i Krzyżanowski Kalikst w miejsce pp. Juliusza hr. Bielskiego, Darowskiego Mieczysława, Merunowicza Teofila i Pappiusa Jana. W skład Dyrekcyi zaś weszli pp. Feliks Piątkowski, Julian Thilsch i Aleksander Pilarski.

Towarzystwo zaliczkowe w Dobromilu, stow. zar. z nieogr. poręką, przystąpiło do związku stowarzyszeń. Rzeczone Towarzystwo założone zostało dnia 17. marca b. r. Zarejestrowanie firmy nastąpiło na podstawie uchwały przemyskiego Sądu obwodowego z dnia 1. maja 1878. l. 5274. Dyrekcyą stanowią pp.: dr. Bienczewski, M. Piątkowski i J. Medyński.

Towarzystwo zaliczkowe w Łańcucie dla powiatu łancuckiego zostało dnia 22. maja b. r. pod przewodnictwem p. Wład. Bzowskiego przeistoczone na Towarzystwo zaliczkowe w Łańcucie, zarejestrow. z nieograniczoną poręką. Do dyrekcyi weszli pp.: Mieczysław Darowski, Szulc i Woźniak. Prezesem rady zawiadowczéj wybrano p. Wład. Bzowskiego. Towarzystwo łańcuckie przystąpiło jednocześnie do Związku stowarzyszeń.

ROZMAITOŚCI.

Wybory do lwowskiéj Izby handlowéj i przemysłowéj, które się odbędą 11. i 12. czerwca b. r. nie są bez znaczenia dla naszych stowarzyszeń. Czém bowiem dla wielkiego handlu i przemysłu są banki, tém dla drobnego handlu i przemysłu są stowarzyszenia zaliczkowe. Jaką zaś dźwignią dla handlu i przemysłu są zdrowe źródła kredytu, dowodzić nie potrzebujemy. Stąd téż rzeczą jest naturalną, że sprawa tych wyborów poruszyła nasze stowarzyszenia, zwłaszcza, że i my w niejednéj sprawie, jak n. p. w sprawie kredytu w Banku Narodowym, w sprawie spółek spożywczych i produkcyjnych nieraz poparcia Izby handlowéj i przemysłowéj potrzebujemy. Wyboru obecnego dokonają: wyborcy z wielkiego przemysłu (t. j. tacy, którzy przynajmniéj 100 zł. płacą podatku zarobkowego bez dodatków) na 2 miejsca z całego obwodu Izby; wyborcy z sekcyi dla przemysłu na 2 we Lwowie a na 1 także miejsce w Stanisławowie; następnie na 7 miejsc we Lwowie i po 1 miejscu w Stryju, Stanisławowie i Samborze z Drohobyczem, Rudkami Turką i Staremmiastem, wyborcy z sekcyi kupieckiéj. — Cenzus podatkowy, uprawniający do wyboru, jest dla wyborców z handlu i przemysłu 8 zł. 40 ct. podatku zarobkowego bez dodatków. Stowarzyszenia zatém we Lwowie, Drohobyczu, Samborze, Stanisławowie i Rudkach, które płacą co najmniéj 8 zł. 40 ct. w. a. podatku zarobkowego bez dodatków i płacą w myśl §. 21. ustawy o Izbach handlowych i przemysłowych z r. 1868 dodatek na Izbę handlową i przemysłową — będą również głosowały przy tych wyborach. Dla zoryentowania się więc podajemy do wiadomości interesowanych stowarzyszeń, że w skutek kompromisu trzech partyi, w Izbie od dawna bój wiodących, utworzony został komitet przedwyborczy z 24 członków, a w skład tegoż komitetu weszli jako zastępcy stowarzyszeń pp. Wacław Dąbrowski i Dr. Alfred Zgórski, który zarazem obrany został sekretarzem komitetu. Stowarzyszenia interesowane niezawodnie zechcą zaufać, że ci ich reprezentanci postarają się o uwidocznienie naszych interesów przy wyborach, a „Związek“ nieomieszka udzielić w téj sprawie uwag, jakie się nasuną, niemniéj wskazać, w jakim kierunku stowarzyszenia mają przy tych wyborach wyszukać swoje stanowisko. Na razie uważamy za obowiązek, aby ci, którym zarząd odnośnych stowarzyszeń jest powierzony, wyborcom wykazywali potrzebę zastąpienia w Izbie interesów naszych stowarzyszeń.

Bilanse Stowarzyszeń zarobkowych
za rok 1877.

Lwów. Galicyjska kasa zaliczkowa. Bilans. Stan czynny. Pożyczki na skrypta i weksle 189.763·29; inwentarz i koszta założenia po strąceniu 10% 1428·29; zaliczki w procesie 2371·06; odsetki do ściągnięcia 12.764·73; gotówka w kasie 1795·99. Stan bierny. Udziały członków 47.927·44; fundusz rezerwowy 4738·—; wkładki na rachunek bieżący 141.177·72; wierzyciele wekslowi 8297; zysk 5983·20.

OD WYDAWNICTWA.

Z powodu umieszczenia rachunków za kwiecień 1878 wydajemy obecnie numer podwójny o 6 kolumnach; następny pojedynczy wyjdzie również o 6 kolumnach.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Dr. Alfred Zgórski.

Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.